

der, som man kan tage i anvendelse: biologiske, kemiske våben, andre former for afpresning. Men den fare, som amerikanerne her garderer sig imod, er såmænd ikke så meget det scenario, hr. Søndergaard stiller op, at man måske bare sender raketten af sted og så ved, at man selv bliver ødelagt, men at man kan bruge sine våben som afpresning. Til det er sådanne missiler mere velegnede end ting, der skal smugles ind, og som måske bliver fanget i tolden, eller hvad ved jeg. Der er en forskel på disse her ting.

Til sidst til hr. Søndergaard og hr. Søvnald: Jeg mener, at den diskussion, som vi havde før det amerikanske præsidentvalg, i allerhøjeste grad påvirkede den amerikanske opinion. Det førte jo til, at præsident Clinton dengang udskød en beslutning til sin efterfølger, blandt andet fordi reaktionerne var, som de var i Europa og andre steder. Så jeg mener, at den debat havde betydning.

Der er da heller ikke nogen, der skal være i tvivl om, at de standpunkter, som amerikanerne godt vidste, der var i Europa, modstanden imod ensidig amerikansk opsigelse af ABM-traktaten, som jo også kom til udtryk herfra, da gjorde indtryk på amerikanerne.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Så har hr. Søren Søndergaard og hr. Søvnald bedt om ordet. Først hr. Søren Søndergaard for tredje og sidste gang.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

For det første vil jeg godt sige tak for, at vi får en forstandig og reel analyse af, hvad der er problemet med slyngelstaternes fremføringsmidler, nemlig at de kan bruges som afpresning. Det er en reel analyse i stedet for den permanente propaganda om, at man tror, at en eller anden slyngelstat vil affyre et atomvåben mod USA hen over halvdelen af jorden. Når man snakker med dem i Pentagon, så tror ikke engang amerikanerne selv på det.

Det er selvfølgelig spørgsmålet om den politiske afpresning, der er centralt for USA, og USA har den opfattelse, at USA aldrig nogen sinde vil bringe sig selv i en situation, hvor man ikke kan gribe ind hvor som helst i verden uden at risikere, at det politiske system i USA kan blive afpresset. Det er derfor, at vi skal have det her misilforsvarssystem. Det er jo helt oplagt. Det bekræfter den radikale ordfører også.

Men så til det andet, altså spørgsmålet om, hvornår vi kom til point of no return. Hvis vi havde sendt en kraftigere melding dengang og ikke havde sagt, at lad os vente og se og en anden gang og måske i morgen, men hvis vi havde sagt, at det her synes vi er en meget dårlig idé, så kunne vi måske have påvirket de ganske få tusinde stemmer, der havde gjort, at der havde været en anden præsident i USA.

Derfor var det et meget stort ansvar, vi påtog os ved at udskyde beslutningen. Spørgsmålet er, om vi ikke påtager os et lige så stort ansvar i dag ved ikke at komme med klar tale.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Hr. Niels Helveg Pedersen var inde på, at efter hans vurdering udskød Clinton det under indtryk af både den europæiske debat og den danske debat.

Jeg kan godt forstå det i forhold til den europæiske debat. Hvis vi skruer tiden tilbage til det tidspunkt, var der en meget skarp udtalelse fra det engelske Underhus, som advarede mod konsekvenserne af det her projekt. Det var på det tidspunkt, hvor tyskerne, både Fischer og Schröder, advarede meget imod det, spanierne gjorde det, italienerne gjorde det, franskmændene gjorde det per tradition. Det kan jeg godt forstå.

Men jeg har sværere ved at forstå, hvordan den danske argumentation har gjort indtryk. Det vil jeg godt have uddybet lidt, for argumentationen har jo været, at den danske regering ikke mente noget om det, fordi det var et så ukonkret projekt, at man ikke kunne forholde sig til det. Hvordan kan det have gjort indtryk på amerikanerne, at danskerne ikke havde nogen holdning? Det har jeg svært ved at forstå.

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Til både hr. Søndergaard og hr. Søvnald er svaret, at det var advarslerne imod en ensidig amerikansk opsigelse af ABM-traktaten, der jo også kom til udtryk fra dansk side, som gjorde indtryk.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Så er det hr. Keld Albrechtsen som ordfører.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil sige, at hvis hr. Niels Helveg Petersen har været ude med nogle advarsler, så er de i hvert fald blevet hvisket i en eller anden krog, hvor